

MORJENS

LOVISA STADS INFOTIDNING 1/2024

Njut av
sommaren!

Vem blir ny stadsdirektör?

Posti Oy

Posti Green

OFFENTLIGT
MEDDELANDE

Kommendantshusets
historia skrivs om

Nytt biblioteks- och
kulturhus till Lovisa?

Aktuellt
om vatten

NUMRET 019 5551 TYSTNAR

Det välbekanta telefonnumret 019 555 1 från årtionden tillbaka kommer snart att tas ur bruk. De sista samtalen tas emot i stadens telefonväxel fredagen den 31 maj.

Men oroa er inte – samma bekanta röster svarar också i fortsättningen på kundernas frågor om stadens tjänster och vägleder uppringaren vidare genom den offentliga förvaltningens krökar och svängar. Kundrådgivarna vid Lovinfo ger på numret 019 555 555 råd, vägledning och kontaktuppgifter, men kopplar inte längre samtal vidare.

Förändringen beror till stor del på att social- och hälsovårdstjänsterna överfördes till Östra Nylands välfärdsområde i början av föregående år. Sedan dess har antalet samtal till stadens växel sjunkit kraftigt, eftersom till exempel hälsovårdscentralens tidsbokning sköts på annat håll.

Kontaktuppgifterna till stadens anställda och enheter finns nu i större utsträckning än tidigare på webbplatsen lovisa.fi. Framöver hittas kontaktuppgifterna behändigt också direkt på adressen loviisa.yhteystiedot.fi.

Låt oss hålla kontakten – en ljuvlig sommar till alla Morjens läsare!

Jaana Laine
kommunikations- och
marknadsföringssakkunnig

BILD: ARTTO WIKARI

Vi firar Östersjödagen den sista torsdagen i augusti genom att ordna flera evenemang för Östersjöns skydd.

På Lovisavikens strand vid Kronobrons västra ända utlovas mångsidigt maritimt program för skolgrupper och allmänheten. Under dagen bekantar vi oss med Östersjöns intressanta arter och främmande arter. Det finns möjlighet att meta och få information om fiskens anatomi och olika fiskarter.

Under den guidade skräppromenaden får vi lära oss om Lovisavikens miljöhistoria samtidigt som vi plockar skräp längs vägen.

Fotografen och regissören Ari Heiniläs film Mitt hav visas i Kino Marilyn klockan 17, inträdet är fritt. På Plagens simstrand kulminerar dagen i Lyktornas kväll och Östersjödagens dopp.

Om du inte kan komma till Plagen kan du ta ett dopp i vilket vattendrag som helst. Det räcker att doppa tårna. Publicera ett foto på ditt dopp på sociala medier med hashtaggen #ostersjodagen – vi ska göra doppet till ett viral-fenomen!

Dagens program ordnas av Lovisa stad tillsammans med Föreningen vatten- och luftvård för Östra Nyland och Borgå å, Koskenky-länjoen kalatalousalue, Lovisa Guider, och föreningen Minun mereni.

Östersjödagen koordineras av John Nurminens Stiftelse.
ostersjodagen.fi
Aktuell information om Östersjödagens program
evenemang.lovisa.fi

Utgivare: Lovisa stad
Chefredaktör: Jaana Laine
Redaktion och layout: Creative Peak
Redaktörer: Seppo Iisalo, Reija Kokkola
AD: Milla Kaukiainen
Svensk text: Bosse Hellsten
Tryckeri: Oy Print Mill Ab /
Paperi Edixion Offset 120g
ISSN 2342-5318 (painettu)

PÄRMBILD: SANNA NYLÉN

morjens

LOVISA STADS
INFOTIDNING 1/2024

GE RESPONS / TA KONTAKT:

Lovinfo
Mariegatan 12 A, 07900 Lovisa
lovinfo@loviisa.fi | tfn 019 555 555
loviisa.fi/sv/deltaochpaverka
@loviisalovisa
@Loviisa_Lovisa

BILD: ARTTO WIKARI

” Stadsarkivets pärlor

I Lovisa stadsarkiv finns det massor av intressant och nyttig information för invånare. Arkivskötare Sari Stigman berättar vad som finns i arkivet.

Vilka dokument kan man be om i stadsarkivet?

– Vi har bland annat bygglov, gamla kartor, stadsstyrelsens och stadsfullmäktiges protokoll, nämnders gamla protokoll. Invånare kan också be om sina elevavgifter, som studiekort och avgångsbetyg. Kommunanställda kan be om gamla dokument som hör till deras anställningsförhållande.

Finns det också dokument från tiden innan kommunsammanslagningen, från före detta kommuner?

– Pernå, Liljendal, Strömfors och Lovisa arkiv ingår i stadsarkivet. Här finns bland annat kommunstyrelsernas och kommunfullmäktiges protokoll, olika nämnders protokoll, bygglov från 1950-talet framåt och till exempel de kommunalt anställdas arbetsavtal och lönekort.

Hur är det med information om gamla byggnader?

– Om man vill titta på gamla bygglov behövs adress eller fastighetsbeteckning och ungefärlig information om när byggnaden byggts, och om det gjorts renoveringar som kräver bygglov under årens gång. Det finns också äldre byggnadsritningar från området, från tiden före 1950-talet. Lapträsk kommuns bygglov finns arkiverade från år 2013 framåt.

Får man information om gamla stadsplaner från arkivet?

– Det får man. Då man ber om gamla dokument om planläggning ska man meddela vilken tid och vilket område det gäller. Gällande detaljplaner kan man också kolla själv på karttjänsten på Lovisa stads webbplats kartta.loviisa.fi och nya utdrag ur detaljplanen kan beställas via Lovinfo.

Hur sköter man ärenden i stadsarkivet?

– Vi önskar att begäran om information skickas elektroniskt till adressen kaupunki@loviisa.fi eller per telefon till Lovinfo på numret 019 555 555. Jag tar kontakt ifall vi behöver tilläggsinformation för att hitta materialet.

Hoppsan! KOMMENDANTSHUSETS HISTORIA SKRIVS OM

SOMMARENS ÖPPETTIDER

Under sommaren är museet öppet klockan 11-17 alla dagar utom måndagar.
Lovisa stads museum, Parkgatan 2, loviisa.fi/sv/museer

SATSNING PÅ FÖRNYBARA ENERGIFORMER

Installeringen av solpaneler på fastigheter i Lovisa har fått fart efter att åtgärdstillstånd inte längre behövs för installationen.

Åtgärdstillstånd behövs endast om panelerna påverkar stadsbilden eller miljön påtagligt, eller om byggnaderna är skyddade i detaljplanen eller enligt byggnads- skyddslagen.

Ändringen trädde i kraft i slutet av december 2022. Det har främjat installeringen av solpaneler, speciellt på egnahemshus. Samtidigt stöder det stadens målsättning att främja användningen av förnybara energiformer.

STADEN STÖDER MILJÖPROJEKT

Lovisa stad stöder föreningars miljöprojekt igen. I år fick staden sammanlagt fem bidragsansökningar.

Bland ansökningarna finns föreningar som ansökt om bidrag förut, men en ny förening finns också med. Bidrag har sökts till exempel för undersökningar av vattenkvaliteten, för ordnandet av temaföreläsningar för publik och för mildare skogsvårdspraxis för skogar i stadens ägo.

Miljöchef **Heidi Lyttikäinen** berättar att föreningar under flera års tid gjort värdefulla insatser för vattenkvaliteten i bland annat Särkjärvi och Hopom träsk, de har

Lovisa stads museums nya utställning **Det så kallade Kommendantshuset och museets tidigare hem** handlar om de fyra byggnader där museet verkat sedan grundandet 1904, det vill säga Rådhuset, Degerby rusthålls byggnad, Frenckellska gården på Kortgränd 3 och det nuvarande museet, allmänt känt som Kommendantshuset.

Förutom själva byggnadernas historia handlar utställningen om museets 120-åriga historia i Lovisa. Utställningen är öppen till 9.3.2025.

Museets historia är också stadens historia, och i den här utställningen kan man lära sig mer om båda, säger amanuens **Elina Parkkila**.

Länge trodde man att Lovisa stads museums byggnad var kommendantshus på 1700-talet. Ny forskning visar att det inte stämmer. Lovisa stads museum har forskat i kartor och ritningar från Krigsarkivet i Sverige, och källorna visar att stadens stenhus från 1700-talet har blandats ihop i tidigare historieforskning.

Arkivmaterialet visade entydigt att museets byggnad aldrig varit kommendantshus under 1700-talet, som man tidigare trott. I stället har det funnits bostad och ritkontor för fortifikationens officerare i huset under hela svenska tiden. Det egentliga kommendantshuset var istället det hus på Östra Tullgatan 17 som Lovisaborna brukar kalla Brandkårshuset.

också städad upp stränder på naturskyddsområden från skräp och invasiva arter.

Upplysningsarbetet som föreningarna gör är också värdefullt med tanke på miljöskydd, säger hon.

BILD: HEIDILYTTIKÄINEN

Här är det talko på en värdefull traditionsbiotop.

Äntligen!

Hundparken byggs!

Lovisa får en ny hundpark redan denna sommar. Hundparken byggs i Gamla strand i närheten av Lovisaviken.

Det blev klart efter att högsta förvaltningsdomstolen förkastade besvären mot byggnandet av hundparken.

Det kommer att byggas skilda inhägnader för små och stora hundar och en praktisk tambur som gör det möjligt att lugnt släppa hunden fri. Dessutom kommer det att finnas vattenpunkter, sopinsamling och bänkar i parken för att göra parken mer praktiskt. Trivsamt kommer att ökas genom att plantera buskar och träd på området.

i

LOVINFO FÅR NYA ÖPPETTIDER 1.6.2024

Lovinfos nya öppettider är
mån.-ons. 9-11.30 och 12.30-15
tors. 9-11.30 och 12.30-17
fre. 9-11.30 och 12.30-15.
Adressen är Mariegatan 12 A.

Lovinfo betjänar på telefonnumret 019 555 555 och per e-post lovinfo@loviisa.fi.

Lovinfo är stadens kundtjänstkontor. Där kan du till exempel ansöka om bygglov, få utdrag ur planer och kartor och be om blanketter och få hjälp att fylla i dem.

Du kan också ge respons, anmäla dig till medborgarinstitutets kurser och köpa biljetter till kulturväsandets evenemang.

Välkommen!

loviisa.fi/sv/lovinfo

STADENS TELEFONVÄXEL LÄGGS NER

Lovisa stads telefonväxel upphör i månadsskiftet maj-juni.

Bakom nedläggningen ligger övergången av social- och hälsovårdstjänsterna till Östra Nylands välfärdsområde. Mängden mottagna samtal har minskat avsevärt efter övergången.

Lovinfos kundtjänstnummer **019 555 555** fungerar som vanligt, där får du mera information om stadens service och verksamhet.

Stadens personal kan kontaktas direkt även i fortsättningen. Kontaktuppgifter finns på stadens webbplats loviisa.fi och på adressen loviisa.yhteystiedot.fi.

Vi ses på torget!

Marknadsdagen är alltid på tisdag.

- **Midsommarmarknad 18.6 kl. 7-16**
- **Lovisadagsmarknad 20.8 kl. 7-16**
- **Höstmarknad 8.10 kl. 7-16**

Lovisa stad ordnar skjuts till marknader från Svensky, Lappträsk, Sarvsalö,

Isnäs, Valkom och Liljendal. Bussen till de två sommarmarknaderna går också från Söderby i Strömfors. Du kan stiga på längs hållplatserna på vägen.

Mera information loviisa.fi/sv/torg

VÄLKOMMEN PÅ LILJENDAL-DAGARNA 14–16.6.

Liljendaldagarna inleds med kyrkans musikalkonsert fredag 14.6 klockan 19. På lördag är det dags för marknad med program.

– Det kommer att bli musik, körsång och barnkonsert med Sås och Kopp. Sås och Kopp uppträder klockan 13, säger kulturproducent **Agneta Longhurst**.

De lokala idrottsföreningen Liljendal IK firar sitt 90-års jubileum under Liljendaldagarna genom att ordna roliga aktiviteter som passar temat.

På lördag kväll får vi njuta av dans på stranden och på söndag är det friluftsgudstjänst utanför Mariagården klockan 13.

MÅNGSIDIGT PROGRAM PÅ PERNÅDAGEN

Pernådagen firas 18.8. Det finns program för hela familjen på Höganås föreningshus klockan 11–14. Bland annat uppträder den mångkonstnärliga gruppen Sälättäret med föreställningen "Vals genom sommarnatten".

Församlingarna ordnar olika aktiviteter i 1950–60-tals anda. Du kan också delta i bibliotekets kunskapsstig.

Den tvåspråkiga högmässan i Sockenstugan börjar redan klockan 10.

Pernå veteranmuseum och Agricola-huset är öppna klockan 11–14.

Picnic on the Beach på Plagen

Evenemanget Picnic on the Beach ordnas onsdagen 26.6 klockan 16–22 på Plagens simstrand.

Artistutbudet är brett och intressant: Averagekidluke, Elo, Elements och Dj Niko K.

På programmet finns också yoga, ansiktsmålning och SkattLabb-workshopen.

En tidigare namnlös väg på Sarvsalö fick namnet Skogarsgränden.

Namnet på vägen föreslogs av invånarna i området och valdes med respekt för områdets historia och namnkultur. Namnet passar också in bland de befintliga ortnamnen.

– Det var också viktigt att namnge vägen på grund av vägens längd, svårigheten att hitta den och antalet bygplatser, säger GIS-planerare **Charlotte Elf-Grandin**.

FISKEFÖRBUD I LOVISAVIKEN TILLS 15.6

Många fiskarter leker på våren och försommaren, bland annat gädda, abborre och gös. Därför skyddas leken med fiskeförbud. Lovisaviken och många andra områden i skärgården är fiskeförbudsområden, där allt fiske förutom mete är förbjudet tills mitten av juni. Efter att ynglen vuxit sprider sig sedan fiskarna över ett större område för att äta och växa till sig.

Fiskeriområdets fiskeövervakare övervakar fisket året runt.

TEUVO MANKONEN FICK MINNESMÄRKE

Boxaren och fullmäktigeledamoten Teuvo Mankonens (1931–2017) minnesmärke avtäcktes i början av maj i Skvärgatans park vid Borgågatan.

Mankonen var representant i stadsfullmäktige åren 1969–1988 och ordförande i stadsstyrelsen 1998–2004. År 2012 belönades han med Finlands idrotts förtjänstmedalj med förgyllt kors.

STADEN UPPKALLAR EN PLATS EFTER LIISA RYÖMÄ?

Det är Eino Leino Seura som står bakom förslaget att Lovisa stad skulle hedra Liisa Ryömäs (1947–2017) minne genom att uppkalla en lämplig gata, skvär eller annan offentlig plats efter henne. Ryömä hörde till vårt lands mest betydelsefulla och prisbelönade översättare av litteratur, poesi och sångtexter. Liisa Ryömä bodde under en lång tid i Andersby och var en bärande kraft inom Lovisa teater. Hon översatte verk från svenska, italienska, engelska, rumänska och tyska. En arbetsgrupp har tillsatts för att förbereda ärendet.

Dagsseglats med Österstjernen 22, 23 och 24.7

Lovisa stads ungdomstjänster ordnar dagsseglats och en övernattningsseglats med skeppet Österstjernen. Plats på seglatserna får du via ungdomsarbete. Det finns ingen särskild anmälan, 8 ungdomar ryms med.

Tidigare stadsdirektörer

Olavi Kaleva
2002-2017

Jan D. Oker-Blom
2017-2024

2024-

Nya stadsdirektören TILLTRÄDER PÅ HÖSTEN

Valet av ny stadsdirektör är i slutskedet. Målet är att den nya stadsdirektören ska tillträda sin tjänst i början på hösten.

Jakten på en ny stadsdirektör inleds då förra stadsdirektören **Jan D. Oker-Blom** sade upp sig i januari 2024. Förvaltningsdirektör **Elina Amnell-Holzhäuser** har tjänstgjort som tf. stadsdirektör sedan 17.2 och kommer att sköta tjänsten tills den nya stadsdirektören tillträder.

Valgruppen som ansvarat för rekryteringsprocessen som startade i mars har utgjorts av stadsfullmäktiges ordförande,

stadsstyrelsens presidium, fullmäktige-gruppernas ordförande och personalchefen.

Tjänsten som stadsdirektör i Lovisa söktes av 15 personer, ansökningstiden gick ut 15.4.2024. De 6 sökanden som uppfyllde kriterierna kallades till intervju och efter intervjuerna blev juris magister **Elina Amnell-Holzhäuser**, filosofie magister **Tomas Björkroth**, politics magister **Christian Sjöstrand** och politics

magister **Inka Tikkanen** kallade till personbedömning.

VALET I SLUTSKEDET

Stadsfullmäktige bekantar sig med toppkandidaterna 29.5. Det slutliga beslutet fattas av fullmäktige vid ett extra möte 3.6. Beslutet får laga kraft 3.7. Stadsdirektören väljs för en sjuårsperiod. Målet är att den nya stadsdirektören ska tillträda tjänsten i början av september.

2024 > STADSDIREKTÖREN VÄLJS FÖR EN SJUÅRSPERIOD > 2031

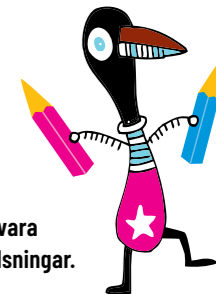

KOMPETENS OCH KUNNANDE BEHÖVS

- Ett helhetsperspektiv på invånarnas och företagets behov som möjliggör en smidig vardag är vad som förväntas av den nya stadsdirektören.
- Behörighetskravet är en högre högskoleexamen.
- Dessutom krävs starkt kunnande inom personaladministration. Den nya stadsdirektören ska också vara tillräckligt insatt i kommunalförvaltningen.
- Kommunalekonomiskt kunnande förutsätts också, samt prov på strategiskt ledarskap och praktisk erfarenhet av högre ledarskap.

Barnens hälsningar till nya stadsdirektören

Vi frågade barn och unga i Lovisa hurdan en bra stadsdirektör ska vara och vad de förväntar sig av stadsdirektören. Det här är barnens hälsningar.

"Snäll, smart och flexibel."

"Vi önskar motions-
evenemang som förenar
invånarna."

Koskenkylän koulu i Forsby

"Att hen skulle kunna
förebygga mobbning."

"Att hen skulle föreslå
att det skulle byggas
en gymnastikpark."

Forsby skola

"Mera hobbymöjligheter
till barn och unga!"

"Gratis evenemang och
konserter - och simhall!"

Harjurinteent koulu
i Lovisa centrum

"Stadsdirektören skulle kunna
fixa flera lekplatser, klätter-
ställningar och gungor."

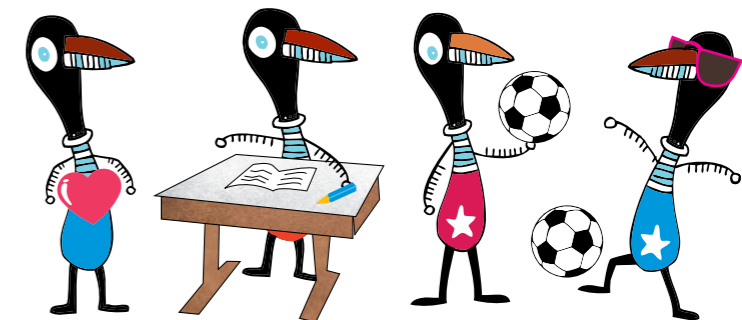
"Aquapark skulle vara kul!"

Ruukin koulun i Strömfors

"Att stadsdirektören är rättvis
och fattar smarta beslut."

"Att stadsdirektören lyssnar
på invånarna och att de får
vara med och fatta beslut."

Tesjoen koulu i Tessjö

ÅRETS ANSTÄLLDA OCH ÅRETS ARBETSGEMENSKAPER

Lovisa stad belönar årligen årets anställda och årets arbetsgemenskaper.

Till centralen för bildning och välfärds årets anställda 2023 valdes idrottsinstruktör **Fanny Stam-Ravi**, småbarnspedagogikens speciallärare **Tarja Tuominen**, kocken

Tiina Lönnroth, specialklasslärare **Tuula Åminne** samt kultur- och turismkoordinator **Nina Wiklund**. Hembaka daghem valdes till årets arbetsgemenskap.

Till årets anställda på centralen för näringsliv och infrastruktur valdes centralens direktör **Sari**

Paljakka och miljöchef **Heidi Lyytikäinen**. Till årets arbetsgemenskap valdes parkenheten.

Till årets anställd på stadskanslicentralen valdes kommunikations- och marknadsföringssakkunniga **Jaana Laine**. Titeln årets arbetsgemenskap gick till translatorerna.

Positiv vändning i stadens ekonomi

De ekonomiska utsikterna för Lovisa stad är ljusare än väntat.

14 458 INVÅNARE

Invånarantalet i Lovisa var vid utgången av år 2023 14 458 personer. Invånarantalet sjönk med drygt 150 personer jämfört med året innan. Det föddes 88 nya Lovisabor, men antalet avlidna uppgick till 244. Nettoflyttningen var ändå positiv. Sammanlagt 45 personer mer flyttade in än bort. Den positiva nettoflyttningen beror i huvudsak på invandringen.

Det förklaras av en större samfundsskatteandel än uppskattat. Dessutom får staden mer än 2 miljoner i dividendinkomster från Kymmendalens El.

– Det budgeterade underskottet på 3,5 miljoner euro håller på att minska, säger ekonomichef **Fredrik Böhme**.

FÖRRA ÅRET UPPVISADE ETT ÖVERSKOTT

Lovisa stads bokslut år 2023 uppvisade ett överskott på ungefär 2,4 miljoner euro. Högre kommunalskatteintäkter och samfundsskatteintäkter än väntat bidrog till det positiva resultatet. Kommunalskatteintäkterna uppgick till cirka 25,5 miljoner euro

och samfundsskatteintäkterna till cirka 6,9 miljoner euro. Sammanlagt var skatteinkomsterna 3,9 miljoner euro högre än uppskattat i budgeten för år 2023.

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN OMVÄLVANDE

Verksamhetsintäkterna för 2023 överskred det budgeterade med 3,5 miljoner euro. Den största förklaringen ligger i försäljningen av stadens sommarstugetomter.

– Totalt sett var resultatet 2,1 miljoner euro bättre än vad vi uppskattade när vi gjorde upp budgeten för 2023.

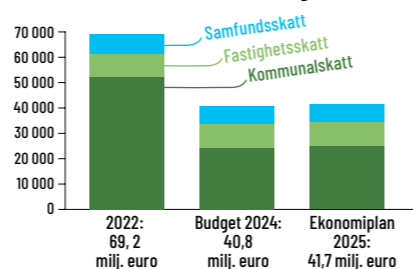
Social- och hälsovårdstjänsterna och

räddningsväsendet överfördes från kommunerna till välfärdsområdena vid ingången av 2023. Det innebar att stadens budget nästan halverades jämfört med året innan.

Enligt Böhme är boksluten för 2022 och 2023 därför inte är jämförbara sinsemellan.

– Nu börjar vi småningom se hur den kommunala ekonomin utformar sig efter social- och hälsovårdsreformen. Vi vet inte ännu exakt hur mycket statsandelar och skatteintäkter vi kommer att gå miste om – och hur de förhåller sig till att bastrygghetsverksamheten övergick till välfärdsområdet.

Skatteinkomsternas utveckling

Utgångspunkten för budgeten år 2024 är att staden får in sammanlagt 40,8 miljoner euro i skatteinkomster. Ännu år 2022, alltså före social- och välfärdsreformen, var stadens skatteinkomster mer än 69 miljoner euro.

Det nya centrumdaghemmet är det största investeringsobjektet för Lovisa stad för i år och nästa år. Centrumdaghemmet byggs vid Fnittergränd i närheten av Lovisa finska skolcentrum och banområdet. Enheten kommer att innefatta nio grupper för småbarnspedagogik och utrymmen för öppen småbarnspedagogik. Grävarbetet på området börjar under sommaren och det är meningen att byggnaden ska tas i bruk hösten 2025.

BILD: ARTTO WIKARI

”Vi har ett bra gäng

Stadens nya infrastrukturchef Pekka Stenius har tagit sig an uppgiften med iver.

– Vi har ett bra gäng och det är roligt att arbeta tillsammans, säger han.

Tidigare var Stenius ansvarig arbetsledare vid underhållsenheten i Helsingfors stad. För fem år sedan flyttade han till Lovisa med sin familj, där de byggde ett egnaemshus.

– Vi har inte ångrat flytten hit en enda gång.

Stenius har jobbat som infrastrukturchef sedan början av februari.

– Första tiden har huvudsakligen gått åt till att göra olika utredningar. Det har inte varit lätt att kliva i (förra infrastrukturchefen) **Markus Lindroos** stövlår.

Stenius har också upptäckt att centralen för infrastruktur huvudsakligen ägnat de senaste åren åt att bygga infrastrukturen på Drottningstrandens bostadsområde.

– Nu gäller det att ta igen det som blivit

ogjort på annat håll.

Stenius har många goda nyheter att berätta.

– På sommaren börjar vi äntligen bygga hundparken och Strömfors kyrkby får en ny trafikpark. Ett större projekt är att ta bort dålig jord i närheten av det nya centrumdaghemmet i Fredsby. Dessutom belägger vi vägar och gator, gör olika slags underhållsarbeten, reparerar bryggor och sköter om grönområden på olika håll i Lovisa, säger Stenius.

LEKPLATSERNA GRANSKADES

Staden har granskat alla lekplatser, även lekplatserna på skolor, daghem och allmänna platser. Granskningen fäste speciell vikt vid

lek- och motionsredskap, samt bänkar och bordsgrupper, för att säkerställa att de är i gott skick och trygga att använda. Samtidigt uppmanar staden lekplatsernas användare, föräldrar och vårdnadshavare att ta ansvar och se till att lekarna är trygga och lämpliga.

Nu får man njuta!

BILD: ARTD WIKARI

Skolstart 12.8.2024 för de nya ettorna

Nästa höst börjar 115 ettor sin skolgång i Lovisa. I de finskspråkiga skolorna börjar 68 elever i första klass medan 52 elever börjar i de svenskspråkiga skolorna. Till förskoleundervisningen är 94 barn anmälda, 40 barn i de finska förskolorna och 54 i de svenska.

Dagvård för förskolebarnen kan ansökas via den elektroniska tjänsten CGI Vesa på stadens webbplats för småbarnspedagogik. Ansökan kan göras året runt. **Laura Tenhunen**, rektor för Harjurinteen koulu och Loviisan lukio, önskar alla nya elever välkomna.

– Det är bra att känna sig tryggt inför skolstarten. Det finns rum för många slags lärande i skolan och alla kommer att hitta sin plats här. Efter sommarlovet väntar vi ivrigt på starten på det nya läsåret och alla nya skolelever.

Lsåret 2024–2025 börjar 12.8.2024.

Skolmaten diskuterades

Elever i Lovisa önskar att skolmatsalarna skulle vara trivsammare. Sopprätterna väcker diskussion, mera smak och variation önskas i den vegetariska maten.

Kostservicechef **Annika Kuusimurto** och **Tuula Åminne**, koordinator för modellen Den barnvänliga kommunen, kartlade elevernas åsikter om skolmaten och matsalarnas trivsamhet i februari-mars.

– Besöken var väldigt givande. Vi har fantastiska elever i Lovisa och jag tror att de uppskattade våra samtal, säger Kuusimurto. Speciellt sopprätterna väckte diskussion. Kommentarererna handlade främst om smak och mängden späd. Den vegetariska matens utseende upplevdes som mindre aptitretande, större variation och mera smak önskades också.

– Vi kommer i fortsättningen att satsa på kryddningen av den vegetariska maten och kökspersonalen kommer att få skolning i kryddning.

Elevernas favoriter är pastarätter, tortillas, nuggets, fiskbiff, ugnskorv, kebabsås och spenatplättar. Olika temadagar var också populära.

För att öka trivselen i matsalarna önskades nya gardiner, konstgjorda blommor, bordslö-

pare och att väggarna skulle prydas av elevkonstverk enligt årstid.

– Vi kommer att använda oss av utbytet från mötena i planeringen av kommande läsår, säger Kuusimurto.

Ungdomar från ungdomsverkstaden Lov-Luotsi jobbar på Lovisa Camping igen och utför många slags uppgifter. Lovisa Camping är en tränings- och inlärningsmiljö för ungdomsverkstaden. Bland annat underhållsarbete ingår i uppgifterna. Ungdomarna snyggar upp inkvarteringsutrymmena, bäddar sängar och städar servicebyggnadens utrymmen. Servicebyggnaden togs i bruk ifjol.

– Servicebyggnaden har åtta duschar och toaletter. Det är ungdomsverkstadens ungdomar som håller dem snygga, säger **Marjaana Meriluoto**, som är personlig handledare.

Ungdomarna har också hand om trädgårdsarbetet på området. De sköter om blommor, rensar, krattar och blåser löv. Ungdomarna arbetar tillsammans med receptionens säsongarbetare.

Campingens kunder har lagt märke till att det är ovanligt många ungdomar som jobbar på området.

– Ungdomarna har fått beröm av kunderna. Det talas till och med om Lovisamodellen, säger Meriluoto.

Lovisa stads arbetsverkstad för unga LovLuotsi har flyttat. Den nya adressen är Bangatan 10 A.

GENERALSHAGENS SKOLA I ERSÄTTANDE LOKALER

Grundrenoveringen av Generalshagens skola inleds efter vårterminen 2024.

Värme-, vatten-, avlopps- och elsystemet, samt automatiken förnyas. Dessutom renoveras ytor, fönster och tak, och en hiss installeras.

Skolans verksamhet sker från höstterminen 2024 i ersättande lokaler i Gamla Strand vid Lovisaviken i närheten av ishockeyrinken.

Grundrenoveringen förväntas bli klar tills sportlovet 2026.

SKAPA-KULTURSEDELN – ANSÖK NU

Du hinner ännu ansöka om SKAPA-kultursedeln för barn och unga för nästa läsår. Ansök senast 3.6.2024.

SKAPA-kultursedeln som togs i bruk ifjol är avsedd för barn och unga som inte annars skulle ha möjlighet till en konsthobby på grund av ekonomiska eller andra tungt vägande hinder. SKAPA-kultursedeln berättigar till en gratis elevplats för ett år i ett valfritt konstämne (bildkonst, slöjd, musik, ordkonst, dans, teater) inom grundläggande konstundervisning. Undervisningen sker inom ramen för utbudet som erbjuds av institut inom grundläggande konstundervisning i Lovisa.

Ansökningsblanketten finns på adressen loviisa.fi/sv/skapa. Ansök senast 3.6.2024.

Navigatorn och ungdomsutrymmena finns på adressen Östra Tullgatan 7. Där får ungdomar i åldern 15–30 alla nödvändiga tjänster på samma adress.

NAVIGATORN OCH UNGDOMSTJÄNSTERNA FLYTTADE TILL SOCIS

Navigatorn och ungdomstjänsterna har flyttat till Societethuset på adressen Östra Tullgatan 7 medan Forum genomgår en rörsanering. Saneringen beräknas pågå i minst ett halvår. Då remonten är klar flyttar Navigatorn och ungdomstjänsterna tillbaka till Forum vid torget. ohjaamoloviisa.fi/sv

Det är roligt att träna ute!

Den nya närmotionsplatsen i Isnäs som togs i bruk förra hösten inbjuder till mångsidig motion.

Det finns ett avlångt område för skateboarding med handräcken, eller så kallade rails, på närmotionsplatsen som ligger intill idrottsplanen. Du kan också träna streetbasket, sommardag går det också att spela tennis i rinken. För muskelträning finns det gymrustning, där du själv kan ställa in lämpliga vikter och motstånd. Det finns en street workout-ställning där du kan muskelträna med din

egen kroppsvikt som motstånd, du kan också stretcha och hänga där efter ett träningspass. **Närmotionsplatsen invigs onsdagen 29 maj klockan 18.**

Närmotionsplatsens adress: Isnäsvägen 12

Karolina Hovi, idrottsinstruktör & klubbkoordinator, karolina.hovi@loviisa.fi, tel. 050 382 75 54

SKEJTA PÅ HÖSTEN!

Den nya skejtparken öppnas på hösten i Olssonparken vid idrottshallen.

Området för skejtparken omfattar ungefär 700 kvadratmeter. Skejtparken anläggs med rödfärgad asfaltkomposit. Planerna blev färdiga vid årsskiftet och åtgärdsansökan lämnades in hos byggnadstillsynen i mars. Målet är att bygga ett område som passar in i

omgivningen och stadens parkliknande miljö. - Området kommer att bli så parkliknande som möjligt för att utgöra en naturlig förlängning av Esplanadparken. Skejtparken kommer förstås också att ha element av betong, därför behövs en erfaren gjutare för skateboard-element, säger planeringsingenjör **Suvi Peltola**.

Skolelever kan skejta till exempel då de väntar på bussen.

- Läget är centralt och vi hoppas att även andra stadsbor kommer att trivas där, säger Peltola.

Känslan av delaktighet har ökat i Lovisa

Välfärdsenkäten som gjordes i februari visar att känslan av delaktighet har ökat i Lovisa.

- Ännu år 2021 upplevde nästan var tredje av de som svarade att de inte alls kan påverka frågor som berör dem i sin hemkommun, nu har det här talet sjunkit till mindre än 15 procent, berättar välfärdskoordinator **Sara Tallsten**.

Enkäten gjordes för fjärde gången och besvarades av 692 personer.

- Det är betydligt fler än under de föregående åren och av de som svarade på enkäten var nästan hälften under 30 år gamla.

De uppmanande resultaten visar att staden under de senaste åren särskilt har satsat på att ge invånarna olika möjligheter att göra sin röst hörd.

- Enkäten hjälper oss att identifiera de punkter där särskilda åtgärder behövs och vi kan utnyttja resultaten i välfärdarbetet. Jag vill tacka invånarna för aktivt deltagande, säger Tallsten.

Nya möjligheter till familjemotion

I april började Julian Turunen-Forsbäck jobba som ledare för Lovisa motionsprojekt för familjer. Det finns planer på många olika motionsalternativ för olika åldrar.

Unga erbjuds speltider i idrottshallen och på sommaren kan man spela beachvolleyboll. För familjer med barn i skolåldern ordnas det bollspel och motionsgrupper i naturen på olika håll i Lovisa.

För familjer med barn under skolåldern kommer det att ordnas egna motionsgrupper.

- Vi möter hela familjer och kan på så sätt locka många människor att

motionera, säger idrottsinstruktör och klubbkoordinator **Karolina Hovi**. Staden ordnar också olika motionsevenemang och temaveckor kring motion.

Julian Turunen-Forsbäck, idrottsinstruktör, tel. 040 530 50 58, julian.turunenforsback@loviisa.fi

BOKBUSSEN kör hela sommaren

Bokbussens nya chaufför Antero Suurnäkki säger att det lönar sig att komma ihåg att läsa också under sommaren.

- I bokbussen kan du förutom traditionella böcker låna ljudböcker, dvd-skivor och tidningar. Det går också bra att reservera böcker och beställa material till bokbussen, säger han.

För de allra minsta finns det bland annat många dvd-skivor som kan vara roliga att ha någon regnig sommar dag.

- Det finns förhållandevis mycket material för barn, eftersom skolor och daghem är viktiga för oss.

Bokbussens tidtabeller och rutten under sommaren är de samma som under andra årstider, utom hållplatserna vid

skolor och daghem. Bussen stannar inte vid skolorna under sommarlovet och i juli stannar den inte vid daghemmen heller.

BIBLIOTEKET I TESSJÖ BETJÄNAR – ÄVEN PÅ SOMMAREN

Catharina Fridolfsson ansvarar för närbiblioteket i Tessjö. Hon berättar att biblioteket är öppet normalt under sommaren.

- Det är säkert lugnare under somma-

ren i alla bibliotek, eftersom skolorna är stängda. Tessjö bibliotek är också postombud, så även därför håller vi öppet normalt, säger Fridolfsson.

**Tessjö närbibliotek,
Centrumvägen 2, 07955 Tessjö
Öppettider: loviisa.fi/sv/bibliotek**

ANMÄL DIG I AUGUSTI TILL MEDBORGARINSTITUTETS HÖSTKURSER

Anmälan till Lovisa medborgarinstitutets kurser på hösten öppnas 15.8.2024 klockan 15.00. Då kan du anmäla dig på medborgarinstitutets webbplats lovmi.fi, Lovinfos kundtjänst eller per telefon 019 555 555.

NYA INTRESSANTA KURSER PÅ KOMMANDE

Lovisa medborgarinstitutets verksamhet stannar upp för sommaren, förutom Asahi-sommarkursen och barnens konstskolas läger i Lapträsk och Pyttis. På hösten är det full rulle igen.

Medborgarinstitutets rektor **Anu Tikka-Blomqvist** berättar att det som vanligt på hösten kommer att finnas ett brett urval av motions- och danskurser. Tillgänglig bowling är en ny grupp på hösten, lämplig till exempel för personer som använder rullstol.

- Kommande nyheter är kortkurser, som veckoslutskursen Ihanat tuohityöt (på finska) och Korgflätning (på svenska). Vi erbjuder också föreläsningar om 72-timmars beredskap för hushåll, ifall av el- och vattenavbrott, berättar Tikka-Blomqvist.

Vid medborgarinstitutet finns det något för alla: språkkurser, fotografering, bildkonst och olika hantverkskurser, till och med smide och svetsning.

- Webbkurser erbjuds i olika läroämnen, som nyhet finns en webbkurs om bildkonsten i det antika Grekland. Nya musikkurser som erbjuds är privatlektioner i piano och gitarr i Pyttis.

I kursutbudet finns också en föreläsning i Lovisas lokala arkitektur.

"Att lära sig bär människan."

Viljan att få en ny biblioteks- och kulturlokal till Lovisa är stark, det syntes under evenemanget Rum för kultur som ordnades på Kino Marilyn i mars.

Nytt biblioteks- och kulturhus till Lovisa?

Lovisabornas önskan om en ny biblioteks- och kulturlokal går framåt. En omfattande utredning av utrymmesbehov och de blivande användarnas önskemål pågår.

Projektplanerare **Jaana Laaksonen** har gjort omfattande research och bekantat sig med flera biblioteksprojekt som förverkligats på olika håll i landet och kartlagt vad de har att lära Lovisa. Kartläggningen av utrymmes- och servicebehovet som finansieras av Regionförvaltningsverket fortsätter i form av möten, intervjuer, webbenkäter och fysiska enkäter, till exempel på biblioteket.

- Workshopar för invånare och föreningar förverkligas i stor omfattning under hösten i Lovisa, säger Laaksonen.

Lovisa har preliminärt reserverat 5 miljoner euro för det nya biblioteket, men staden klarar inte ensam av att finansiera ett eventuellt nytt biblioteks- och kulturhus.

- Därför söker vi tilläggsfinansiering från andra håll: fonder, staten, företag och andra

privata finansiärer, säger bibliotekschef **Hanna Lindroos**.

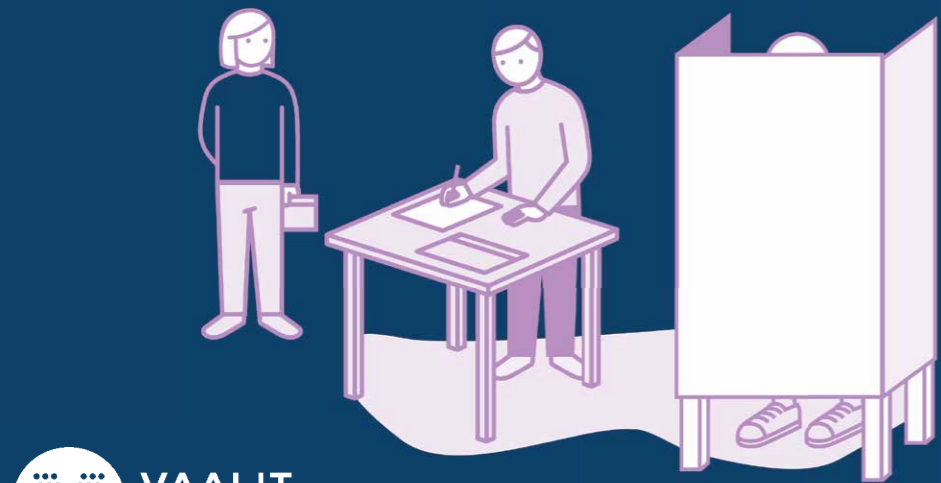
Arbetsgruppen som ansvarar för planeringen av det nya biblioteket sammanställer all nödvändig information om service- och utrymmesbehov. Arbetsgruppen informerar även aktivt och synligt till invånare och beslutsfattare om hur projektet framskrider.

- Vi vill också lyssna på dem som inte just nu använder bibliotekets tjänster, säger bibliotekschef Hanna Lindroos.

- Projektet går framåt tillsammans med invånarna och beslutsfattare, säger projektplanerare Jaana Laaksonen.

Europaparlamentsvalet 9.6.2024

[LOVIISA.FI/SV/VAL](https://loviisa.fi/sv/val)

Europaparlamentsvalet förrättas i EU:s medlemsstater 6–9.6.2024. I Finland är valdagen söndagen 9.6.2024. Röstningen sker klockan 9–20. Röstberättigade är alla som senast på valdagen fyllt 18 år.

Förhandsröstningen ordnas 29.5.–4.6.2024. Då kan du rösta på vilket som helst av de allmänna förhandsröstningsställena i Finland eller utomlands.

Röstaren ska bevisa sin identitet på röstningsstället med ett bildföretsett identitetsbevis. Som bevis går till exempel av polisen beviljat identitetskort, pass eller körkort. Det lönar sig att ta med anmälningskortet om rösträtt som kommit med posten, för det försnabbar röstandet.

LOVINFOS VERKSAMHET UNDER FÖRHANDSRÖSTNINGEN

Lovisa stads kundservicekontor Lovinfo är förhandsröstningsställe under europapar-

lamentsvalet. Lovinfo har ingen kundmottagning 29.5–4.6.2024.

Lovinfos kundservicetelefon fungerar som normalt på numret 019 555 555.

Om ett brådskande ärende kräver besök på kundservicekontoret 29.5–4.6, kontakta då Lovinfos kundservice och överenskom separat om en besökstid. Kunder tas inte emot utan tidsbeställning.

Stadens anslagstavla finns under förhandsröstningen på Rådhuset invid huvudingången, på adressen Mannerheimgatan 4.

Viktiga datum

29.5–4.6.2024

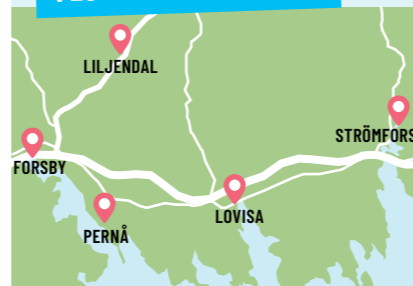
Förhandsröstning i Finland

9.6.2024

Röstning på valdagen

FÖRHANDSRÖSTNINGSTÄLLEN

I LOVIISA 29.5–4.6.2024

- Lovinfo, Mariegatan 12 A
- Kylis, (tidigare biblioteket) i Strömfors kyrkby, Koivulanmäkivägen 1 C
- Liljendal närbibliotek, Herrgårdsvägen 27
- Forsby Center, Storåkersvägen 2
- Pernå närbibliotek, Schäs vägen 3

Kontrollera tiderna på anmälningskortet som du fått hemskickat eller på loviisa.fi/sv/val

RÖSTNINGSBUSSENS

HÅLLPLATSER OCH TIDTABELL

ONSDAG 29.5

- 12.30–13.30 Mickelspiltom Gamla Vägen 2
- 13.45–14.30 Eskilom, vägskälet, Mickelspiltomvägen 2
- 15.00–15.45 Andersby, Träskvägen 2
- 16.00–17.00 Bygdegården, Påvalsbyvägen 679
- 17.30–18.30 Valkom allaktivitetshus, Långängsvägen 62

TORSDAG 30.5

- 10.00–11.00 Sarvsalö Byagård, Sarvsalövägen 1035
- 11.15–11.45 Rösund, Rösundsvägen 180
- 12.00–12.30 Horslök, Slipvägen 1
- 13.30–14.30 Kabböle (gamla butiken), Kabbölevägen 1236
- 14.45–15.15 Rönnsås, Brukstrandsvägen 4 (Rönnsås golf)
- 15.30–16.30 Isnäs bar, Björnvägen 15
- 17.00–18.00 Gammelby ABC, Gammelbyvägen 77
- 18.15–19.30 Forsby center, Storåkersvägen 2

FREDAG 31.5

- 10.00–11.00 Svenskby, Gulf, Svenskbyvägen 5–9
- 11.15–12.00 Kungsböle, Elimä vägen 1226, porten vid gamla begravningsplatsen
- 12.20–12.50 Abborrhors, bokbussens hållplats; korsningen mellan Elimä vägen och Abborrhorsvägen
- 14.15–15.00 Kungshamns vägskäl, Skärgårdsvägen 2216
- 15.30–16.00 Tallbacka, Tallbackavägens slut (106)
- 16.30–17.30 Tessjö bibliotek, Centrumvägen 2

LÖRDAG 1.6

- 9.00–10.30 Kylis (tidigare biblioteket), Koivulanmäkivägen 1 C
- 11.15–13.00 Liljendal, Hembäcka daghem, Backgårdsvägen 1
- 13.30–14.30 Pernå närbibliotek, Schäs vägen 3
- 14.45–16.15 Forsby center, Storåkersvägen 2

I Europaparlamentsvalet är hela Finland en enda valkrets. Det betyder att kandidaterna i valet är kandidater i hela landet. Du kan alltså rösta på vilken kandidat som helst.

PROJEKTET VÄLSKÖTTA VÄGAR VAR LYCKAT

Projektet Välskötta vägar i Lovisa 2022–2023, som inleddes av landsbygdsenheten i Lovisa stad, visade sig vara framgångsrikt.

I medeltal deltog ungefär 50 personer i informationstillfällena och enkäten besvarades av 38 personer. Staden delade nyttig information och gav råd till vägslag som planerar grundförbättringar. Dessutom togs den nya tjänsten Tiekuntarekisteri.fi i bruk. Tjänsten möjliggör elektronisk ansökan och behandling av underhålls- och grundförbättringsbidrag. Behovet att förbättra de enskilda vägarna är stort.

Det finns cirka 150 vägslag i Lovisa som sköter nästan 400 kilometer enskilda vägar.

Ett fungerande nätverk av enskilda vägar är oundgängligt för många invånare och lokala företag.

MARKOMRÅDEN TILL FORTUM?

Fortum har framfört sitt intresse till Lovisa stad att köpa markområden som ägs av staden längs Atomvägen i närheten av kraftverket. På lång sikt kunde områdena vara lämpliga för kärnkraft eller för industriell användning som främjar grön omställning.

– Projektet har potential att på lång sikt skapa en betydande mängd arbetsplatser, skatteintäkter och livskraft, säger tf. stadsdirektör **Elna Amnell-Holzhäuser**.

Staden och Fortum har samarbetat intensivt och olika avtalsalternativ reds ut för tillfället. Ärendet kommer senare till stadsfullmäktigebehandling.

Stora solkraftsprojekt på gång

Tyngdpunkten för planläggningen i Lovisa ligger under de kommande åren på planer för energiproduktionen. Inom generalplanen kommer hundratals hektar stora områden för produktion av solenergi att ingå.

Marko Luukkonen, chef för stadsplaneringsavdelningen, berättar att stadens resurser i detaljplanerna huvudsakligen är knutna till planläggningen av företagsområden.

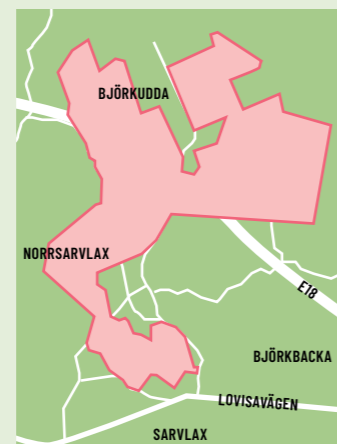
– Dessutom uppdaterar vi detaljplanerna i Lovisa centrum, Pernå och Strömfors. Detaljplanen för Atomvägen fortsätter tillsammans med vägplaneringen av Atomvägens förlängning. NTM-centralen i Nyland ansvarar för vägplaneringen.

– I förändringarna av detaljplanerna strävar vi efter planändringar som möjliggör att daghemmet i Pernå kyrkby som inte längre är i bruk och Kuggom kurscentrums byggnader kan få nya användningar. Det handlar om en fortsatt förädling av fastigheterna för nytt bruk eller försäljning.

Dessutom är mindre förändringar på gång i strandgeneralplanen på Lovisa strandområden på initiativ av privata markägare.

Det planerade området för solkraftverk i norra Sarvlax

Fortum är intresserad av att utveckla sitt solkraftverksprojekt i Norrsarvlax. Projektet skulle omfatta åkerområden norr om Sarvlaxträsket. Området är ungefär 250 hektar stort. Planen är att bygga ett 150 megawatts solkraftverk. Målet är att planen för Sarvlax ska finnas med i stadens planlägningsprogram i år och nästa år.

Bryggeribackens planerade område för solkraftsproduktion

Det drygt 7 hektar stora detaljplanerade solkraftsområdet på Bryggeribacken kommer först att hyras ut till Skarta Energy för att företaget ska komma vidare i sina egna utredningar. Planen har funnits till påseende och fått respons av privatpersoner och myndigheter. Detaljplanen bearbetas för tillfället, målet är att processen för godkännandet av planen ska komma igång innan årsskiftet.

Det egentliga 30-åriga hyreskontraktet ingås då detaljplanen fått laga kraft. Sedan kan företaget ansöka om bygglov för solkraftverket på området.

Aktuellt

om vatten

BILD: ARTTO WIKKARI

Lovisa vattenaffärsverks nya direktör Maria Sippala har verkligen fått upp farten. I början av maj sanerades vattennätet bland annat på Västra Åsvägen.

Vattenaffärsverket påskyndar saneringsarbeten

Förbättringen av vattentjänstnätet fortsätter på olika håll i Lovisa. Vattenaffärsverket har satt fart på saneringsarbetet.

Tidtabellen för arbetet har snabbats upp. Det syns till exempel på Mariegatan, där saneringen blev klar i slutet av april – klart snabbare än målsättningen, som var att bli klar innan årets slut.

– Arbetet på Mariegatan är avslutat för vår del. Asfalteringen görs senare, säger vattenaffärsverkets direktör **Maria Sippala**.

Det andra saneringsobjektet i centrum påbörjades i april på Västra Åsvägen. Saneringen görs på området mellan Antbyvägen och Antgränd.

– Saneringen av Strandvägens pumpstation för avloppsvatten genomförs i början av sommaren, säger Sippala.

För saneringen av de gamla gjutjärnrörerna i Lovisa har det reserverats sammanlagt 500 000 euro i år, lika mycket

har reserverats för saneringen av de gamla avloppsnäten av betong.

– Det finns inga stora aktuella nybyggen efter Drottningstranden, men enskilda tomtanslutningar är under arbete här och där.

VATTENANDELSLAGEN ÄR INTRESSERADE

Ungefär 20 vattenandelslag är fortfarande verksamma på Lovisa stads område, en del av dem har visat intresse att överlåta ansvaret och näten till vattenaffärsverket.

– Förhandlingarna med Pitkäpää vattenandelslag har nått längst. Målet är att de ska bli klara så snabbt som möjligt.

Enligt Sippala kommer möjligheterna för andra vattenandelslag att ansluta sig till stadens nät att granskas senare.

– Vattenaffärsverket informerar an-

delslagen då pilotprojektet i Pitkäpää är klart.

STRAM EKONOMI

I nuläget har Lovisa två avloppsreningsverk: huvudreningsverket är Vårdö reningsverk i Valkom, dessutom finns ett litet reningsverk i Liljendal, som eventuellt kommer att läggas ner i något skede. Det förutsätter att en transportlinje byggs, det kostar naturligtvis och tidtabellen är fullständigt öppen.

– Uppdateringen av lagen för vattentjänster och det nya avloppsvattendirektivet ökar saneringstrycket även hos oss. Det innebär ökade utgifter under de kommande åren, ofrånkomligen kommer detta att återspeglas i vattenfakturorna, konstaterar vattenaffärsverkets direktör Maria Sippala.

Hyvää hanavettä, ole hyvä!

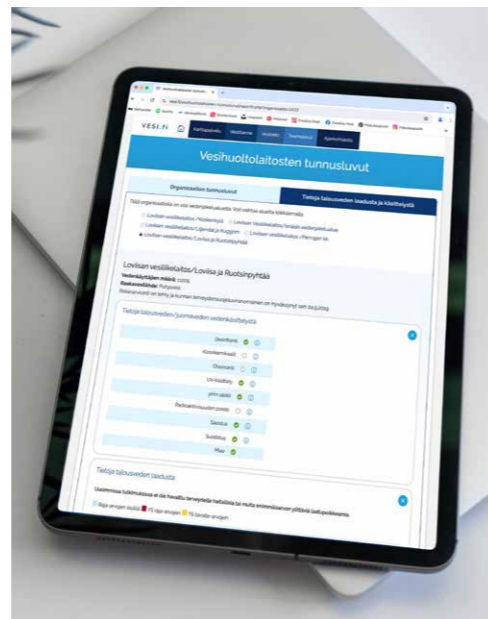
Loviisan hanavesi on hyvälaatuista, ja verkostoveden laatua seurataan ympäristöterveydenhuollon valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Ohjelma päivitetään tämän vuoden aikana. Samassa yhteydessä tehdään myös riskienhallintasuunnitelman päivitys.

Vesi.fi-sivustolta löydät tietoa vedenlaadusta. Sivustolle päivittyvät kunkin vedenjakelualueen uusimmat tarkkailutulokset.

Gott kranvatten, varsågod!

Kranvattnet i Lovisa håller god kvalitet. Kvaliteten i vattennätet följs upp enligt miljöhälsövärdens övervakningsprogram. Programmet kommer att uppdateras i år, tillsammans med planen för riskhantering.

På webbplatsen **Vesi.fi** hittar du information om vattenkvaliteten. På webbplatsen finns de senaste provresultaten från varje område för vattendistribution.

Mangaania vedessä?

Mangaani on raudan ohella yleensä kaivojen juomaveden laatua heikentävä alkuaine, joka aiheuttaa veteen tunkkaista hajua ja makua, ja se saattaa värjätä pyykkiä.

Loviisan hanaveden mangaanipitoisuus vaihtelee. Ongelmia on esiintynyt Isnäs in alueella, jossa painevaihtelun takia on ajoittain esiintynyt värihaittaa. Isnäs in alueen verkostoa huuhdellaan kesällä, jotta verkostoon kertynyttä mangaanisakkaa saadaan pois.

Mangan i vattnet?

Förutom järn är mangan det vanligaste grundämnet som försämrar vattenkvaliteten i brunnar. Mangan orsakar unken lukt och smak, mangan kan också färga byket. Manganhal-

ten i kranvattnet i Lovisa varierar. Problem har förekommit i Isnäs, där tryckförändringar tidvis orsakar missfärgningar. Nätet i Isnäsområdet spolats under sommaren för att få bort bottensatser av mangan.

Jos havaitset vedessä jotain poikkeavaa, ilmoita asiasta Loviisan vesiliikelaitoksen päivystäjälle, puhelinnumero on 0440 555 902.

Päivystämme myös viikonloppuisin. Mitä pikemmin saamme tiedon häiriöstä, sitä nopeammin pääsemme korjaamaan vian.

Meddela vattenaffärsverkets jour i Lovisa om du upptäcker något avvikande i vattnet, telefonnumret är 0440 555 902.

Jouren är öppen även under veckoslut. Ju fortare vi får information om störningen, desto snabbare kan vi reparera felet.

Veden kovuus vaihtelee kaupunginosittain

Veden kovuus ei sinänsä kerro veden laadusta, mutta se on hyvä tietää. Kovuuden huomaa esimerkiksi siitä, että kattiloiden pohjalle tulee helposti kalkkisaostumaa, kahvinkeitimet pitää puhdistaa usein kalkista ja pyykinpesusa joutuu käyttämään enemmän pesuainetta.

Pehmeä vesi taas voi syövyttää metallisia vesiputkia ja irrottaa niistä haitallisia aineita.

Loviisan alueella vesi on pehmeää Pernajan, Liljendal-Kuggomin ja Koskenkylän alueilla, keskikovaa Isnäsissä sekä Loviisa-Ruotsinpyhtää alueilla.

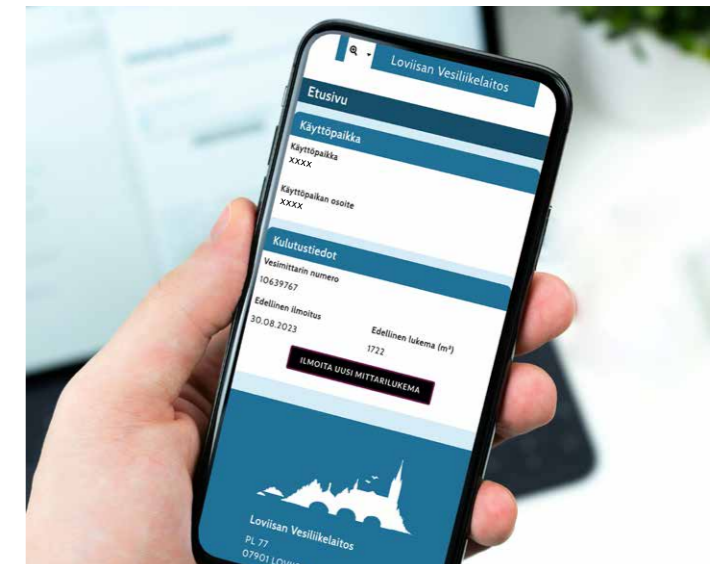
Veden kovuus aiheutuu kallioperästä liukenevista kivennäisaineista. Koska kallioperä on eri alueilla erilainen, vaihtelee veden kovuus.

Vattnets hårdhet varierar i olika stadsdelar

Vattnets hårdhet berättar egentligen inget om själva vattenkvaliteten, men det är bra att veta ändå. Tecken på hårt vatten är till exempel kalksediment som lätt samlas på kastrullens botten, kaffekokaren som ofta måste rengöras från kalk, om vattnet är hårt behövs det också mera tvättmedel då man bykar.

Mjukt vatten kan fräta vattenledningar av metall och frigöra skadliga ämnen. I Lovisa är vattnet mjukt i Pernå, Liljendal-Kuggom och Forsby, vattnet är medelhårt i Isnäs och Lovisa-Strömfors.

Vattnets hårdhet beror på mineraler som löser sig ur berggrunden. Eftersom berggrunden varierar områdesvis varierar också vattnets hårdhet.

Mittarin lukeman ilmoittaminen helpottuu

Loviisan Vesiliikelaitos on ottanut käyttöön uuden asiakas- ja laskutusohjelman, jonka avulla vesimittarilukeman, jonka avulla vesimittarilukeman voi ilmoittaa myös netissä.

Ilmoituksen voit tehdä suoraan osoitteeseen **vesitili.fi/Loviisa**

Sisäänkirjautumiseen tarvitset käyttöpaikan numeron ja asiakasnu-

meron. Molemmat löytyvät laskusta. Tarvittaessa saat neuvoa puhelimitse 019 555 225 (klo 9-15).

Kun ilmoitat säännöllisesti vähintään kerran vuodessa vesimittarin lukeman vesilaitokselle, vältyt yllättäviltä tasauslaskuilta.

Huom! Jos vesimittari on pysähtynyt, ota heti yhteyttä Vesiliikelaitokseen.

Vesilaitostyöntekijä **Jani Felin** puh. 0440 555 848

Anmälan av mätarställningen blir lättare

Affärsverket Lovisa vatten har tagit i bruk ett nytt kund- och faktureringsprogram. Med hjälp av det nya programmet kan mätarställningen anmälas även på nätet.

Anmälan kan göras på adressen **vesitili.fi/Loviisa**

För inloggningen behöver du förbruk-

ningsplatsens nummer och kundnumret, båda finns på fakturan. Vid behov får du hjälp per telefon 019 555 225 (kl. 9-15).

Genom att regelbundet anmäla mätarställningen, minst en gång per år, undviker du överraskande utjämningsfakturer.

OBS! Ta genast kontakt med vattenaffärsverket om mätaren stannat.

Vattenverksarbetare **Jani Felin** tel. 0440 555 848